

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájjer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 28 K
Félévre — — — 14 K
Negyedévre — — 7 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal vesz föl
Azonkívül az összes hir-
::: detési irodák. :::
Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. n. 5 órakor

Nagybecskerek, 1916.

XLV. évfolyam, 129. szám.

Kedd, június 6.

Höfer mai jelentései.

Az orosz offenzíva.

Budapest, június 5. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától) Hivatalos jelentés.

Orosz hadszíntér:

Az orosz délnyugati hadseregek hosszabb idő óta várt támadása megkezdődött.

A Prut és Kolki mellett levő Styr közötti egész arcvonalon heves csata támadt.

Oknánál legelől levő állásainkért ekéseredetten folyik a harc

Tarnopolról északnyugatra az ellenségnek átmenetileg sikerült egyes pontokon árkaikba behatolni, de ellen-
támadással ismét visszavertük.

Nowo Alexlenecnél és Dubnotól északnyugatra az ellenség támadásai már tüzérségünk tüzeben összeomlottak.

Soponownál és Olikánál is heves harcok folynak.

Lucktól délkeletre felöttünk egy ellenséges repülő.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Tovább is győzelmesen nyomulunk előre Olaszországban.

Budapest, június 5. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától) Hivatalos jelentés.

Olasz hadszíntér:

Az Astico völgytől nyugatra a harci tevékenység általában kisebb volt.

A Posinától délre csapataink elfoglaltak egy erős támaszpontot és az olaszok több kísérleteit, hogy
azt visszafoglalják visszavertük.

Az Astico völgytől keletre harccsoportunk az Arsierotól keletre emelkedő magaslatokon rohammal elfog-
lalta a Monte Panocciót (Monte Barcotól keletre) és most már ura a Val Canagliának.

A határszögletől délre levő arcvonalunk ellen ismét néhány támadást intéztek az olaszok, melyeket mind
visszavertünk.

A tenger melléki arcvonalon az olasz tüzérség tevékenysége a szokottnál nagyobb volt.

A Doberdo szakaszon ellenséges gyalogsági osztagok is beavatkoztak, melyek előretörését azonban gyor-
san elintéztük.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Délkeleti hadszíntér.

Budapest, június 5. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától) Hivatalos jelentés.

Délkeleti hadszíntér:

Csend uralkodik.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

A német főhadiszállás jelentései.

Nyugati hadszíntér.

Budapest, június 5. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától) Berlin, június 5.

A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Az angolok az Yperntől délkeletre tőlünk elfoglalt állások ellen tegnap este ismét támadást intéztek, mely
tüzérségünk tüzeben összeomlott.

Ép úgy megheiusult egy gáz előkészítés után kedett gyengébb francia támsdás Proénaynál a Champagneban.

A Maas nyugati partján tü. érségünk jó eredménnyel támadott ellenséges ütegeket és sáncműveket. Francia gyalogságot, mely a haucourt-esnei országuton megkísérelte, hogy árkaik ellen e önyomuljon, visszavertünk.

A jobb parton a Caillette erdő és Damloup között az e keseredett harc nem csökkenő hevességgel tart. Tovább az ellenség megkísérelte, hogy a legutóbbi napokban kivírt eredményektől gyalogsági tömegek harcavetés által bennünket megfosszon. A legnagyobb erőfeszítéseket a Chapitre erdőben és a Fomin hegyhátan (Vaux falutól délnyugatra) fekvő vidéken fejté ki az ellenség. A franciák valamennyi ellentámadását a az ellenség legulyosabb veszteségei mellett teljesen visszaverték.

Német felderítő osztagok az Yser mellett Arrastól északra, Alberttől keletre és Altrichnél behatoltak az ellenség llásaiba. Harminc franciát, nyolc belgát és harmincöt angolt sebesületlenül e fogtak, egy aknavetőt zsákmányoltak.

Marr hegyhátan egy repülőgép lezuhant, egy aknavetőt zsákmányoltak. A Marr hegyhátan Cirmieres falu felett és Souville előtt légi harcban egy-egy francia repülőgép lezuhant.

Keleti és balkán hadszíntér.

Budapest, június 5. A „Torontai” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától) Berlin, június 5.

A nagy főhadiszállás jelenti:

Keleti és balkánhadszíntér:

Nincs ujság.

A Vöröskereszt torontái ki-tüntetettjei.

Az ezüst és bronz díszermek.

Nagybecskerek, június 6.

A hivatalos Budapesti Közlöny vasárnap sz. száma folytatja a háborús egészségügy torontái nemes munkásai ki-tüntetéseinek közlését, s ennek alapján mi is adjuk itt a hivatalos lap közleményét, amely a következő:

Ferenc Salvator főherceg ur ő császári és királyi fensége, mint az osztrák-magyar Monarchia Vöröskereszt egyleteinek védnök helyettese — ő császári és apostoli királyi Felségétől legkegyelmesebben átruházott hatáskörében — 1916. évi április hó 19-én kelt magas elhatározásával a háboru alatt a katonai egészségügy körül szerzett kiváló érdemeik elismeréséül a Vöröskereszt hadi ékítmenyes ezüst díszermét díjmentesen méltóztatott adományozni:

Almásy Jolán, András Rezsőné, András Róza, Anna Anna, Arsenievic Emilia, Anyos Anna.

Barényi Gyuláné, Balán Felicia, Bartole Jánosné, Baumgarten Jánosné, Bayer Margit, Baráti Vincéné, Basch Alma, Basch Rózsika, Bazián Döméné, Baranyi Jolán, Bauer Julia, Benkovics Miklósné, Behorn Gyuláné, özv. Beller Gyuláné, Beck Erna, Bergholz Stefania, Bergholz Józsa, Becker Hilda, Bernát Gyuláné, Blaszmán Jánosné, Biskoroványi Nándorné, Braun Mórné, Brankov Velinka, Brunauer Ilonka, Braun Jakabné, Boltresz Vilma, Boltresz Gizella, Börcsök Ferencné, Buding Romana, Buding Irma, Bürger Erzsébet.

Chernoletz Gézané, Corcán Györgyné, Conopán Livia, Christian Józsefné, Czechan Katalin, Czégény Andrásné, baró Csávó Ignácné, Csája Mária.

Dányi Zsófia, Detári Ilona, Ditr'ch Zsuzsanna, Domba Lászlóné, dr. Dumity Lyubomérné.

Ehling Matild, Engelhardt Dezsőné, Eininger Mariska, Eiben Józsefné, Ernszt Elza, Eördögh Virgelné.

Dr. Fekete Lászlóné, Frank Anna, Frankl Bernátné, Funk Paula.

Gatter Jakabné, Gatter Aranka, Gerber Erzsébet, dr. Gerber Hugóé, Gerber Aliz, Gelsinger Anna, Gieswein Sándorné, Glasz Magda, Gilsdorf Gyögy, Gräbinger Mariska, Grün Jolán, Grün Boriska, Grünwald Zsigmondné, dr. Grünwald Adolfné, Gockler Berta, Goschi Józsefné, Goschi Angela, Gössl Gézané, Gyankovics Olga.

(Folytatjuk.)

HIREK.

A közigazgatási bizottság ülése. — **A főispán üdvözlése.** Torontálmegye közigazgatási bizottsága tegnap tartotta június havi rendes ülését dr. Dellimanics Lajos főispán elnöklésével. Az ülésen jelen voltak: Jankó Ágoston udvari tanácsos alispán, dr. Vinczehidy Ernő m. főjegyző, Tóth István min. tan. pénzügyigazgató, Kéler Ákos m. tiszti főügyész, dr. Haidegger Lajos m. főorvos, Bogcha Márton árvaszéki ülnök elnökhelyettes, Vámos Ignác műszaki tanácsos, dr. Gadó István kir. ügyész, Grelló János és Cserei Gyula kir. tanfelügyelők, Axmann János kir. főállatorvos, dr. Anna Ernő, báró Hausser Károly, dr. Pollák Győző bizottsági tagok, Farkas Vince és dr. Horváth Kálmán előadók.

Az ülésen a tárgysorozat előtt felszólt dr. Pollák Győző bizottsági tag a bizottság egyhangú lelkes ovációjával

üdvözölte dr. Dellimanics Lajos főispán elnököt királyi kitüntetések alkalmából. A bizottság nevében őszinte meleg örömét talmácsolta dr. Dellimanics Lajos főispán iránt, aki a bizottságot mint elnök hosszú évek óta annyi pártatlansággal és igazságérzettel vezeti. Dr. Dellimanics Lajos főispán a bizottságjelkes ovációját néhány meleg szóval köszönte meg.

Ezután az elnök főispán bejelentette, hogy a törvényhatóság az elhunyt Steinitzer Géza helyébe dr. Anna Ernőt választotta meg bizottsági tagul s ebből az alkalomból őt szívélyesen üdvözölte. A folyó ügyek elintézése után a bizottság legközelebbi ülését július 10-ikére tűzte ki. A szakelőadók jelentéseit hireink között adjuk.

Katonai kitüntetések. A király az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásuk elismeréséül Valkó Zoltán 12 gy. ezredbeli főhadnagynak a hadi-ékitményes 3. oszt. katonai érdemkeresztet adományozta, továbbá megparancsolta, hogy Menhardt Hermann 12 gy. ezr. tart. főhadnagynak a legfelső dícsérő elismerés ujjal tudtul adassék s tudtul adassék a legfelső elismerés ezenkívül Illés Kálmán 12 gy. ezr. főhadnagynak és Ghicz Kálmán 12 gy. ezr. tart. főhadnagynak.

A király azonkívül dr. Reiner Florián 12 gy. ezredbeli tart. főorvosnak az ellenség előtt teljesített kitünő és önfeláldozó szolgálataiért a koronás arany érdemkeresztet adományozta a vitézségi érem szalagján.

A hadügyminiszterium a 12-ik gyalogezred katonái közül a következőket tüntette ki vitézségükért:

A I oszt. vitézségi érmet kapták: Baráth Rezső törzsörmeister, Végh Béla szakaszvezető, Andruska La.

Védjegy.

„MODIANO-CLUBSPECIALITÉ szivarkahüvelyek.”

Figyelmeztetés!

Minthogy hasonló megjelölésű hüvelyek kerültek forgalomba, tisztelettel figyelmeztetem a cigarettázó urakat, hogy a Modiano-féle Clubspecialité hüvelydobozokon mindig rajta van a „védjegy”:

az ujságot olvasó és cigarettázó ur.

Halász Ferenc

a Modiano-gyár vezérképviselője.

Főraktár: STRELINGER MÁRK m. kir. dohánynagy- és különlegességi árudájában.

jos, Miske János, Sater Lajos és Szileszky Péter tizedesek.

A II. oszt. vitézségi érmet kapták: Faludi Dezső tart. zászlós, Rosenberg Gyula, Hellin Hans, Veczkó Lajos tart. hadapródok, Gerlinger György, Pirschel Lajos, Pogrányi Pál szakaszvezetők. Eubla István, Zlava József, Biró Rezső, Nagy Sándor tizedesek, Oravecz István c. tizedes, Csernák András, Varga János őrzetők, Nagy Mihály, Meller Ferenc, Nagy Adolf és Novotny Imre gyalogosok.

A bronz vitézségi érmet. Lang Károly tart. egészségügyi zászlós Kovács József szakaszvezető, Andruska Lajos, Juhász István, Banya János, Varga István, Krstic Risztó, Gulyás János tizedesek, Pollák Pál, Weiss Árpád, Csulak József őrzetők, Bojak István, Császár Mihály, Gredics István, Herceg József, Naszlenka József, Meiner Antal, Paulovics János György, Stefanovics János, Stifner Ferenc, Zsacsik Imre és Vörös János gyalogosok.

— **Halálozás.** Kisfaludi Péter ügyvéd, törvényhatósági bizottsági tag, Gyertyámoson meghalt. Halála hírére a vármegyeháza épületére kitzútkák a gyászlobogót.

Eckstein Adolfné született Schlesinger Flóra június elsején 74 éves korában Nagybecskereken meghalt. Az elhunytat június másodikán temették el ének részvét mellett.

— **A háború adófizetés Torontálban.** Tóth István miniszter tanácsos pénzügyigazgató a közg. bizottság tegnapi ülésén havi jelentésében előadta, hogy Torontál vármegye törvényhatóság területén állami egyenes adók címén: a) megállapított tartozás 8,482,514 K 84 fill. b) befizetés 3,167,166 K 47 fill. Hátralék: 5,315,348 K 37 fill. vagyis az össztartozásnak 62%-ka. A folyó évi május havi befizetés 133,616 kor. 80 fillérral, — a folyó évi január — május havi befizetés pedig átlagosan 332,829 kor. 38 fillérral nagyobb, mint a múlt év hasonló időszakában teljesített befizetések voltak. Hadmentességi díjban a) megállapított tartozás 344,393 kor. 94 fill. b) befizetés 6,788 kor. 65 fill. Hátralék: 337,605 kor. 29 fill. vagyis az össztartozás 98%-ka. A folyó évi május havi befizetés 342 kor. 73 fillérral — a folyó évi január-május havi befizetés pedig 1,735 kor. 67 fillérral kisebb mint a múlt év hasonló időszakaiban teljesített befizetések voltak. A hadsegélyezés céljaira szolgáló jövedelem adó címén: a) megállapított tartozás 147,529 kor. 31 f. b) befizetés 61,709 kor. 80 fill. Hátralék: 85,819 kor. 51 fill. vagyis az össztartozásnak 57%-ka. A lefolyt május hónapban a pénzügyigazgatóság 2 esetben fizetési halasztást és 9 esetben ideiglenes házaadómentességet engedélyezett.

Hetven százalékkal csökkent a huszfogyasztás Torontál vármegyében. Hogy a háború milyen hatással volt a polgári lakosságra a huszfogyasztás dolgában, azt élénken illusztrálja A x m a n n János kir. főállatorvos jelentése, amelyet tegnap a közigazgatási bizottság elé terjesztett. Jelentésében a főállatorvos ismertette a vármegye állatállományát s ezzel kapcsolatban a beszerzett statisztikai

adatok alapján kimutatja, hogy a polgári lakosság huszfogyasztása a háború alatt hetven százalékkal csökkent.

— **A torontáli iskolák a kárpáti falvakra.** Grézli János kir. tanfelügyelő a közigazgatási bizottság tegnapi ülésére elé terjesztett havi jelentésében részletesen beszámol a torontáli iskolák kárpáti ünnepélyének eredményéről, amely igen szép sikert mutat föl. Előadta a kir. tanfelügyelő, hogy a beérkezett részletes jelentésekből megállapított, hogy az iskolák ifjúsága és tantestülete osztatlan elismerésre méltó buzgalommal készítette elő a programot és ezen alkalommal az iskolákban megjelent közönségnek lélekemelő és a nagy időkhöz méltó ünnepélyt rendezett. Ezen az ünnepélyen a fentebb jelzett rendelkezéssel megengedett és a Kárpátokban hazánk védelmében elpusztult falvak javára rendezett önkéntes adománygyűjtés úgy az ifjúság, mint a közönség részéről tettekben nyilvánuló áldozatkész hazaszeretet kifejezésére és szép eredményre adott alkalmat. A tanfelügyelői hivatalhoz beérkezett jelentések szerinti gyűjtési eredmény a következő: 1. polgári iskolák gyűjtése 2786 K. 92 f. Legtöbbet gyűjtött a törökbecsei polgári iskola 800 K. 74 fill., a nagybecskereki Messinger-féle polgári leányiskola 465 K. 84 fill., a zombolyai rom. kath. zárdai polg. leányiskola 376 K. eredménnyel. Az állami elemi iskolák gyűjtése 5009 K. 83 f. Legszebb sikert ért el az óbesenyői, zichyfalvai, a lázárföldi, a valkányi, a máriaföldi, a csenei, a teremii, a boczári, stb. állami elemi iskola 100, 300, sőt 400 koronát meghaladó gyűjtésekkel. A községi elemi iskolák gyűjtése 2629 Korona 97 fillér. Ezek közt a csatádi, a szárcsai, a kisörszi, a nagyörszi, a perlaszi, a károlyligeti iskolák gyűjtése meghaladja a 200 és 300 koronát. A hitfelekezeti iskolák gyűjtése 4057 K 3 f, ezek közt a bogárosi, a jánosföldi, a nagykomlói, a tiszaszentmiklósi rom. kath. elemi iskolák gyűjtése meghaladja a 200 és a 300 koronát. A temesvári gör. kel. szerb püspöki hivatal összefoglaló kimutatása szerint a szerb hitf. elemi iskolák gyűjtése 1796 K 14 f. A karánsebesi és az aradi gör. kel. román püspöki hivatal a hatáskörébe tartozó iskolák gyűjtésének eredményéről még nem értesítette a tanfelügyelőt. Összegezve az eredményt, a torontál vármegyei tankerület polgári és elemi iskoláinak gyűjtése az eddigi adatok szerint 14.483 K 75 f.

EGYETLEN CIKK,

mely több mint 10 év óta nem drágult meg: a valódi

Yes-zappan

Ara 1 korona 50 fillér.

Legtökéletesebb és legkellemebb illatu pipere-zappan, mely minden háztartásban nélkülözhetetlen. — YES PUDER 1, 3, 5 korona dobozonként, — YES KRÉM 3 korona tégelyenként,

Mindenütt kapható!

Magyarországi főraktár:

ERÉNYI BÉLA Diana gyógyszerháza

Budapest, Károly-körút 5.

Cserei Gyula kir. tanfelügyelő, a pancsovai kirendeltség vezetőjének jelentése szerint, az iskolák által a kirendeltség területén május 1-én rendezett kárpáti ünnepély alkalmából eszközölt gyűjtésekből 3452 K. 72 f. folyt be. A IV. hadikölcsön támogatásában a kirendeltség tanítósa igen tevékeny részt vett, saját s a tanulók jegyzésével s a közönség instruálása folytán tekintélyes összeggel gyarapította ezen fényes eredményt elért pénzügyi műveletünket is.

— **Térzene a Plankkertben.** A nagybecskereki állomásparancsnokság előkezesége folytán a nyár folyamán kedves szórakozáshoz fog jutni a nagybecskereki közönség. Ugyanis most június hónaptól kezdve minden hétfőn és csütörtökön délután 6 órától 7-ig a Plankkertben a 12. gy. ezred zenekara térzenét fog adni, ami kétségtelenül nagy élvezetére fog szolgálni közönségünknek.

— **A Munkások Rokkant és nyugdíjgyűlése.** Csütörtök délután tartotta a Magyarországi Munkások Rokkant és Nyugdíjgyűlése nagybecskereki fiókja rendes évi közgyűlést Dr. Kuszing János elnöke alatt. A közgyűlés iránt szokatlan érdeklődés mutatkozott. Az elnök megnyitja után Nagy Ernő titkár bejelentette az 1915. évről szóló beszámolót, melynek során mindenekelőtt megemlékezett az egylet azon helybeli tagjairól, akik a háborúban hősi halált haltak, valamint azokról, akik még továbbra is teljesítik hadi kötelezségeiket. Ismertette azután az egyesület országos működését a háború második évében, kiemelve a különösen figyelemreméltó számbeli adatokat. Az egyesület 1915-ben 4310 új taggal szaporodott, az év végén a tagok száma — leszámítván a törölt, meghalt tagokat — 202.226 volt. Az egylet törzsvagyona 1,608.275 K-val, az összes vagyon 1,618.179 K-val emelkedett az évben: az összes vagyon 16,783,264 K. volt 1915. dec. 31-én. — A második és harmadik hadikölcsönre 4,950.000 koronát jegyzett az egylet. — A becskerekai tagok száma meghaladja a 400-at; a külön alapról jegyzett hadikölcsön összege 1000 K volt. A helybeli tagok közül 15-en már részesülnek rokkantségben. Az egylet, dacára a háborúnak, mely igen sok fizető férfit tagot harcba szólított, mindenkor fényesen meg tud felelni kötelezettségének, ami legjobban bizonyítja életrevalóságát, különösen most a sok áldozatot követelő időkben, midőn nem egy tag munkaképtelenül jön majd haza a harcokból, tünik ki, mily áldásos a munkáknép számára oly intézmény, mely rokkantságuk esetén megkönnyíti megélhetésüket. A rokkant-

Telefon 330.

VÁROSI MOZI A VÁROSI SZÍNHÁZBAN.

Telefon 330.

Kedd, 1916. évi június hó 6-án két előadás d. u. 6 órai zóna-előadás félhelyárral, és este 9 órakor rendes helyárral.

Rudolf Schildkraut a világhírű Reinhardt művész legmesteribb alakítása.

Ujdoonság!

A bölcsődal.

Elsőrangú dráma egy előjattal és 3 felvonásban. A főszerepet Rudolf Schildkraut játssza.

A korai gyerek. Kacagató vígjáték. Alhert Paulig a főszerepben.

Uj háborus képek.

egylet t. i. akkor is fizeti az alapszabályszerű nyugdíjakat, ha a tag a rokantságot a háboruban szerezte és ha más alpból is huz nyugdíjpénzt vagy más illetéket. — Miután a közgyűlés köszönettel vette tudomásul a jelentést, egyhangulag az eddigi vezetőséget választotta meg újra, élén Dr Kuszing Jánossal, az agilis elnökkel. Az őszi küldött gyűlésre Budapestre Nagy Ernő titkárt választotta meg, mint a helybeli fiók képviselőjét.

— **A vármegye egészségügye.** Dr. Haidegger Lajos a közigazgatási bizottság tegnapi ülésén a vármegye múlt havi közegészségügyi viszonyairól a következőket jelentette:

Vármegyénk területén a közegészségügyi viszonyok — eltekintve a behurcolt hólyagos himlő esetektől — javultak. Függetlenül a hólyagos himlő esetekre, felemlitem, hogy 4 községben u. m. Uj-orozán 3, Csebzén 1, Kumánon 2 és Aracson 1 beteggel szaporodott a már április havában előfordult betegek száma, május havában pedig 11 újabb községben illetve majorban, legnagyobb részt Nyitra és Trencsén megyékből származó és ezen majorokba érkezett munkások hurcolták be a hólyagos himlőt: ugymint Magyarcsérnyéhez tartozó „József” majorba 19, Csóka községhez tartozó réti majorba 10, Csósztelek községhez tartozó Pál majorba 4, továbbá Csernye községben 1, Szaján 1, Csene 1, Dolova 11, Deszk 8, Törökbecse 10, Lovrin 3 és Nagykikinda városban 6 betegedési eset lépett fel. Ezen hólyagos himlő betegedési esetek terjedése ellen a legmesszebbmenő óvintézkedések elrendeltettek és foganatosítottak és ellenőrzés végett Józsefmajorba Törökbecsére, Melencére és Nagykikindára kiment. Egyéb heveny fertőző betegségekről bejelentettek: 30 vörheny, 5 hasi hagymáz, 5 difteritisz, 57 kanyaró, 3 jár. nagy és gerincgyárfályalob, 9 járv. tüdőmirigylob, 1 gyermekágyi láz és 4 hőkhurut. Hólyagos himlő miatt Nagyszentpéter községben az ovoda rövid időre bezaratott.

— **A háromfejű ember.** A Városi Moziban tegnap este került színre „A háromfejű ember” című táncos és zenés mozsizkecs, amelyet a közönség zajos tetszéssel fogadott. A szkecs, valamint az ezt követő kabarészmok szereplői: Bálint Béla, Faragó Sári, Majorlonka és Darányi Ernő sok tapsot arattak. A mozsizkecsot ma délután este megismétlik.

— **Ujabb postahivatalok Szerbiában és Montenegróban.** A temesvári kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a magyar és osztrák csapatok által Szerbiában megszállott területen Sjenicában, valamint a Montenegróban megszállott területeken Cetinijében, Kolasinban, Miksicben, Pejaban (Ipek), Plevjében, Podgoricában és Stari-Barban (Antivári) felállított I. osztályu hadtáppostahivatalok a magánpostaforgalomban is résztvesznek. E hivatalokhoz közönéges (nem ajánlott) nyitott vagy lezárt levelek, levelezőlapok, nyomtatványok (hirlapok), áruminták s értéklevelek ugyanazon feltételek mellett küldhetők, mint amelyek a magyar-osztrák csapatok által Oroszországban megszállott területekkel való forgalomra nézve érvényesek. Ezek a hadtáppostahivatalok egyúttal a hozzájuk utalt katonai parancsnokságok, csapatok és intézetek postai forgalmát is a tábori postahivatalokra nézve előírt szabályok szerint ellátják. E parancsnokságok, csapatok és intézetek címére hivatalos és magánposták, valamint az oda beosztott egységek és hozzátartozóik címére magán tábori postacsomagok az említett hadtáppostahivatalok útján állandóan küldhetők.

— **Torontáliai veszteséglajstroma.** A legutóbb megjelent 418. sz. hivatalos veszteséglajstrom a következő torontáliaiakról ad hírt:

Megsebesültek (Valamennyien a 7. h. gyezdéből, beosztva a 301. honv. g. y. ezredbe): Farkas András Torontáltorda. — Fekete Sándor Bánlak. — Glovakov Velykó Árkod. — Inezédy György Párdány. — Janityin Ráda Tiszahegyes. — Kuzmansev Iván Nagykikinda. — Lázár Mátyás Torontáltorda. — Paligrosz György Nagverzsébetlak. — Penyin Milán Nagykikinda. — Perzics Dusán Baránda. — Puskás Szvetozár Felsőttebe. — Radoljev Vitályos Antalfalva. — Solomon Ádám Pancsova. — Szlanity Deszpót Törökbecse. — Szokolovaeski Borivoj Mokrin. — Sztán György Nagykikinda. — Sztójka Cveta Karlova. — Szunits Sándor Bánlak. — Turkuly Vazul Révaufalu. — Vidu Miklós Bánlak. — Továbbá: az 5. honv. g. y. ezredből, beosztva a 301. g. y. ezredbe: Jankov Lázár Csóka. — Kalnakov János Bolgártelep. — Radikolar Milán Nagykikinda. — Szibul Arzén Nagykikinda.

— **Mezei egerek irtására „Ratin”-tenyészet.** A patkányok, höresögök, ürgek, egerek irtására már régebben jó sikerrel használják a „Ratin”-t. Dr. Raebiger újabbán megkísérelte a mezei egerek irtását „Ratin”-nal, melyre a szász tartomány földjei kedvező alkalmat nyújtottak. Az említett területen már a „Ratin” kihelyezését követő harmadik napon több ezer hullát találtak a földeken, míg a vadállomány vagy más szabadon élő állatok között elhullás nem fordult elő. A „Ratin”-tenyészet tehát mezei egerek pusztítására határozottan alkalmas. Bővebb fölvilágosítással szolgál a „Ratin” vezérképviselőség: Budapest, VIII., Rottenbiller-utca 30.

— **Görgei táborokról** megragadó szép verset írt halála napjára Ábrányi Emil kitűnő költőnk a Jó Pajtás legújabb, május 28-iki számába, a tábornok halála alkalmából. Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapjának ugyane számába elbeszélést írt Zsoldos László, Sebők Zsigmond folytatja Dörmögő Dörmötör kalandjait az olasz harctéren, Elek nagyapó újabb orosz mesét mond el, P. Ábrahám Ernő az uszó szigetről mesél, Gyula bácsi kedves mesét mond el, B. Indali Etelka folytatja regényét, a rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát.

A Jó Pajtás-t a Franklin-Társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 2 kor. 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad és mutatványszámokat küld a „Jó Pajtás” kiadóhivatala. Buda-

— **Adjuk a hulladékokat is a hadseregnek.** A honvédelmi miniszterium hadsegélyző hivatalának felhívására Nagybecskerek városa is megkezdte a gyapju-, gyapot-, vászon-, pokróc-, nemez-, gummi-, kaucuk stb. hulladékok gyűjtését, amelyekből a hadsereg által használható cikkeket fognak gyártani. Ezek az anyagok magukban teljesen értéktelenek, de ipari feldolgozással hasznos dolgokat lehet gyártani belőle a katonák részére. Ezért most felhívja a város a közönséget, hogy akinek ilyen hulladéka vannak, engedjék azt át s jelentse be a városgazdai hivatalnak, amely a hulladékok elviteléről gondoskodik.

— **Harc a fertőző betegségek ellen** címmel írt érdekes füzetet dr. Hahn Dezső, az Országos Munkásbetegsegélyző és Balesetbiztosító Pénztár főorvosa. A nemi betegségek terjedése szükségessé teszi, hogy a hatósági intézkedések mellett társadalmi úton is mindent megtegyünk a bajok korlátozására. A nemi betegségek elleni védekezésnél legsikeresebb módszer a védelem módozatainak ismertetése. Ezt a foladatot nagyszerűen oldja meg a kis füzet, mert minden tudálékosságtól menten egyszerű, népies nyelven mutat rá a nemi fertőző bajok terjedésének okaira, a védekezés eszközeire, illetőleg az esetleges fertőzés esetén a szükséges teendőkre. A tanulmány számos képpel ismerteti a nemi bajokat és a gyógyítás módjait. A két ives rendkívül

olcsó munka megérdemli, hogy a legszélesebb körben terjesztessék. A füzetet a Népszava könyvkereskedése adta ki, ára 24 fillér, kapható minden könyvkereskedésben.

LEGUJABB.

— Reggel érkezett távirataink —

A német birodalmi kancellár a békéről.

Budapest, jun. 6. A „Torontái” eredeti távirata. Saját tudósítónk cenzurázott távirata. Berlinből sürgönyzik:

A birodalmi gyűlésen a költségvetés tárgyalása során Bethmann-Hollwegh birodalmi kancellár nyilatkozott a helyzetről, s a többek között a következőket mondotta:

— Félévvel ezelőtt, december hó 9-ikén beszéltem első ízben a békéről való készségünkről. Ezt azzal a bizakodással tehettem, hogy a hadihelyzet továbbra is tolyton javulni fog. A dolgok fejlődése megerősítette bizakodásomat. Minden téren még erősebbek vagyunk, mint azelőtt. Ha én akkor kimondhattam, hogy készek vagyunk a békére, úgy nem kell sajnálnunk, ha ajánlatunknak az ellenségnél nem is volt sikere. Ellenségeinkkel szemben való sikeres védekezés után sem akartunk elmulasztani semmit, ami alkalmas volt arra, hogy Európa megrázkódtatásait ezen világégésben megrövidítsük. Később egy amerikai újságírónak mondtam, hogy a béketárgyalások csak akkor érhetik el céljukat, ha a hadviselő országok államférfiai viszik azokat ama valóságos háborus helyzet alapján, amelyet minden haditérkép jelez. Ezt a tudoldalón vissza utasították s a haditérképet nem akarják elismerni. Abban reménykedtek, hogy azt javukra megváltoztathatják. Így tehát nekünk tovább kell küzdenünk, tovább fogunk küzdeni, tovább akarunk küzdeni a végleges győzelemig. Mi megtettük a magunkét, hogy a béke utjait egyengessük. Az ellenség gunnyal, csufolódással utasított vissza bennünket, ezáltal tehát minden további békebeszéd ha tőlünk ered, ezidő szerint semmissé, károsá válik. Ellenségeink a végsőkig akarják juttatni a dolgokat. Mi nem félünk sem a haláltól, sem az éhségtől s a nélkülözéseket el tudjuk viselni. Ezek a nélkülözések itt vannak — nyíltan megmondom a külföldnek, — de elviseljük s ellenségeink csalatkozni fognak számításaikban.

A kancellár beszédének hatása oly hatalmas volt, hogy fölülmulta az augusztus negyediki ütés izgalma. A képviselők fölugráltak helyeikről s ujjongva üdvözölték a kancellárt.

Pénzbeszedő ügynököt

keres elsőrangú részvénytársaság fix fizetés és magas jutalék mellett Nagybecskerek és vidékére. Ajánlatokat adják be fedhetlen előéletű férfiak, nők és rokkant katonák. „Szorgalmias” jellege alatt a lap kiadóhivatalába.